

A Fővárosi Ítéltábla a **felperes jogi képviselője (felperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt dr. felperes neve (felperes címe) felperesnek, a **alperes jogi képviselőjének neve, címe)** által képviselt **alperes neve** alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. augusztus 27. napján kelt 33.P.21.747/2014/21. számú ítélete ellen a felperes részéről 25.,27. és az alperes részéről 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg alperesnek 15 nap alatt 2.200.000,- (Kétmillió-kétszázezer) forint + ÁFA, valamint 2.500.000,- Ft (Kétmillió-ötszázezer) forint mértékű együttes első és másodfokú perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak - külön felhívásra - 4.000.000,- (Négymillió) forint kereseti és fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 108.400.000 forint tőke és kamatai megfizetésére. Indokául előadta, hogy 2004. október 7. napján Aranyeső Plusz Életbiztosítási szerződést kötött az alperes jogelődjével, majd 2006 évben 19 alkalommal a keresetben megjelölt részletekben összesen 108.400.000 forintot adott át egyszeri eseti díj címen **személy 1** nak, az alperesi jogelőd biztosítási ügynökének. Sem az alperesi jogelőd, sem **személy 1** 2006-ban nem teljesített kifizetést részére, majd ügyfélszámláját ellenőrizve derült fény arra, hogy egyenlege eltér a tényleges befizetésétől.

Alperes a kereset elutasítását kérte, vitatva a felperes által átadott eseti díjak összegét. Hivatkozott arra is, hogy a felperes a kárelhárítás körében nem az általában elvárható magatartást tanúsította, eljárása nem felelt meg az üzletszabályzatban foglaltaknak.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott kiegészített ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül bruttó 65.040.000 forint tőkét, annak 2006. november 28. napjától járó kamatát és 1.270.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a NAV külön felhívására a Magyar Állam javára 900.000 forint eljárási illetéket, míg a felperes 600.000 forint eljárási illetéket. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A rendelkezésre álló bizonyítékok - különösen az „értésítő eseti díjbefizetéséről” elnevezésű okiratok, **személy 1** közjegyzői okiratba tett nyilatkozata, jelen eljárásban tett tanúvallomása, a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság előtt a 2010. május 3. napján megtartott tárgyaláson tett szembesítése, **tanú 1** tanúvallomása - Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelése és a felperes előadása alapján megállapította, hogy 2006 évben a felperes összesen 108.400.000 forint összeget bocsátott **személy 1** részére azzal, hogy azokat az általa kötött Aranyeső Plusz Életbiztosításra mint eseti díjat befizesse, azonban **személy 1** ezen kötelezettségét megszegte. Kiemelte, hogy **személy 1** az ellene folyamatban volt büntetőeljárásban, valamint a polgári eljárásokban - jelen perben is - különböző

tartalmú vallomásokot tett, amelyek nem voltak következetesek, így azokra ítéleti bizonyossággal tényállás nem állapítható meg. A büntető ítéletben figyelembe vett megtérülés mértékét az elsőfokú bíróság a jelen eljárásban nem találta igazoltnak. Az elsőfokú bíróság az alperesre terhesebb 60-40%-os kármegosztás alkalmazását látta indokoltnak, mivel a felperes megszegte kárenyhítési kötelezettségét azzal, hogy a biztosítási szabályzattól eltérően készpénzben adta át **személy 1** részére az eseti díjakat egyszerű magánokirat ellenében nyugta nélkül. Ezért a Ptk. 339. § (1) bekezdése, 348. § (1) bekezdése 350. § (2) bekezdése, és a 340. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írt kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest.

Az elsőfokú bíróság ítélete és kiegészítő ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben elsősorban kereseti kérelmével egyező döntés meghozatalát kérte kármegosztás mellőzésével, másodlagosan rá kedvezőbb arányú kármegosztás alkalmazását indítványozta. Hangsúlyozta, hogy közte és az alperesi jogelőd között 2004. október 6. napján létrejött Életbiztosítás Általános Szerződési Feltételei IV. Fejezet 2. pontjának 7. felsorolása szerint lehetősége volt a rendszeres díjfizetésen túl korlátlan számú eseti egyszeri díj befizetésére, így az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg a terhére, hogy a biztosítási szabályzattól eltérően adta át a területi képviselő részére a pénzüsségeket. A szabályzat ugyanis nem tartalmazza, hogy az eseti díjakat az első befizetés kivételével, kizárólag posta utalványon, vagy átutalás útján lehet teljesíteni, így a magatartása a biztosítási szabályzattal összhangban volt. Az elsőfokú bíróság a kármegosztás mértékének meghatározásakor a közrehatása mértékét eltúlozta, az alperesnél pedig a közrehatás mértékét kevésbé értékelte. Kiemelte, hogy meggyőződött arról, hogy az alperesi jogelőd ügynökével köt szerződést, az ügynök egy világcég alkalmazottja volt, így joggal hitte, hogy betartja ígéretét. Az ügynök megtévesztő magatartását felismerni nem tudta, a korábbi években a biztosítási jogviszony rendben zajlott. Jelen körülmények között az alperesi jogelődtől nagyobb mértékben volt elvárható, hogy felismerje a kár bekövetkezésének lehetőségét. Hivatkozott arra is, hogy mind a Fővárosi Ítéltábla, mind a Kúria számos ítéletében az alperesre 60%-nál magasabb arányban terhesebb kármegosztást alkalmazott annak ellenére, hogy az ítéletekkel érintett károsultak a biztosítási szabályzattól eltérő magatartást tanúsítottak.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset teljes mértékben történő elutasítását, szükség esetén az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Indokául előadta, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy őt ténylegesen milyen összegű kár érte, mely kötelezettségének nem tett eleget: vallomásai következtelenek voltak, az okirati bizonyítékok pedig erre a célra alkalmatlanok. A felperes által csatolt „értesítés eseti díjfizetéséről” elnevezésű formanyomtatványok csupán arra szolgáltak, hogy az ügyfél az eseti díj bankon keresztül történő átutalását követően azt tájékoztatás céljából az alperesi jogelődnek megküldje. Hivatkozott arra is, hogy **személy 1** által tett, közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozata, amelyekben az egyes felperesektől az eseti díjfizetési értesítőben rögzített pénzüsségek átvételét elismerte, a tényállás alapjául szolgáló bizonyítékként nem értékelhetőek. (Kúria Pfv.IV.22.134/2011/7. számú részítélete). A felperes már 2005. évben rendszeres üzleti kapcsolatban állt **személy 1**tal, mindkét irányban pénzümozgások történtek. A Győri Törvényszék B.284/2008/300. számú ítéletének 43. oldalán megállapította, hogy többek között a felperesnek tudomása volt arról, hogy nincsen szó a biztosító befektetési alapjaiba való befektetésről, évekig jól járt a tőkéje forgatásából, csak az utolsó időszakban bent hagyott tőkéje, illetve az arra ígért hozam nem térült meg. A felperes 2006-ban is jelentős összeget kapott vissza, 2006. december 13-án 25.000.000 forintot, július 11-én 2.400.000 forintot, július 14-én 2.000.000 forintot, augusztus 2-án 2.300.000 forintot és 4.300.000 forintot, dátum nélküli nyugtával 8.200.000 forintot, mely összegeket a büntető ítélet kármegtérüléseként vett figyelembe. Ezért elfogadhatatlannak tartotta az elsőfokú bíróság következtetését, miszerint 25.000.000 forintról azt állítja, hogy az okirat pénzkivételre irányult, annak ellenére, hogy **személy**

1 e körben tett vallomását a büntetőeljárás során megváltoztatta. Az elsőfokú bíróság ítélete szembe helyezkedik a büntető bíróság által megállapított tényállással és kárösszeggel, és egyéb bizonyítékokkal sincs összhangban. Ítélezése alapjául elfogadta az eseti értesítőket, annak ellenére, hogy sem az azon szereplő szöveg, sem a bankszámlaszám nem felel meg a valóságnak. A visszafizetésről rendelkező dokumentumokat pedig kirekesztette a büntetőítélet megállapításával szemben. A felperes szavahihetőségével kapcsolatban is kétség merült fel, e körben hivatkozott a Nemzeti Nyomozóirodánál tett felperesi előadásra.

Megítélése szerint az elsőfokú bíróság helytelen következtetésre jutott a kármegosztás kérdésében is: a felperes kárának nagy része nem következett volna be, hogyha a biztosítási szabályzat szerint járt volna el és nem készpénzben fizeti be az eseti díjakat **személy 1**nak. Álláspontja szerint mint megbízó nem felel a felperes esetleges káráért, mivel azt nem ő okozta.

Az alperesi fellebbezés alapos, míg a felperes fellebbezése nem helytálló.

Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékoknak a Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésével részben tévesen állapította meg. A jelen esetben a tényállás megállapításánál a felperes előadását figyelmen kívül kellett hagyni, ugyanis szavahihetősége megdőlt. A Nemzeti Nyomozóiroda Gazdaságvédelmi Főosztály Gazdasági Bűnözés Elleni Osztálya 209015-55/2007. bü. számú ügyében 2007. november 28. napján tett tanúvallomásában - törvényes figyelmeztetést követően - azt adta elő, hogy 2006-ban beszélt először **személy 1** neki arról, hogy érdemes lenne eseti díjat befizetni az életbiztosításához, első alkalommal erre 2006. február 16-án került sor. Arról is nyilatkozott, hogy az eseti díjakat készpénzben adta át **személy 1** részére, a befizetésről a biztosító hivatalos nyomtatványa került kitöltésre két példányban, melyet mindketten aláírtak, előfordult, hogy az értesítőt ő maga töltötte ki a korábbi kitöltések alapján. Közölte, hogy soha nem igényelt vissza a befektetéséből semmit és **személy 1**től vagy az általa megbízott személytől sem kapott soha semmit. Miután a nyomozóhatóság elé tárta a **személy 1**nál tartott házkutatás során lefoglalt 2005. augusztus 12-ei keltű értesítőt 1.000.000 forintról, azt adta elő, hogy tanúvallomásában csupán 2006 évre vonatkozóan nyilatkozott, nem vonta kétségbe, hogy 2005-ben több alkalommal eseti díj címén különböző összegeket adott át felperesnek, aki azt még ugyanabban az évben egy összegben visszafizette, ő a nála lévő iratokat megsemmisítette; a visszafizetésről pedig okiratot nem kapott. Tekintettel arra, hogy a felperes valótlánul állította, hogy először 2006-ban beszélt neki **személy 1** az egyszeri díj fizetési lehetőségéről, illetve első alkalommal 2006. február 16-án fizetett eseti díjat és csupán a bizonyíték feltárása után adott számot a **személy 1**tal 2005 évben folytatott rendszeres üzleti kapcsolatáról, szavahihetősége megdőlt, a felperes ugyanis 2005-ben - későbbi saját előadása szerint - kb. 30.000.000 forintot adott át **személy 1** részére eseti díj címén.

Nem vitás, hogy a felperes kölcsönszerződést kötött **személy 2** sal, aki **személy 1**hoz hasonlóan egyéb befektetésekkel kapcsolatos tevékenységet folytatott. A rendelkezésre álló adatok alapján azonban nem állapítható meg, hogy a **személy 2**sal 2005. december 21. napján aláírt kölcsönszerződés és a felperesnek **személy 1**tal kötött ügyletei között összefüggés lenne és az sem, hogy a felperesnek tudomása lett volna arról, hogy **személy 1** nem fizeti be az egyszeri eseti díjakat az alperesi jogelőd számlájára, hanem azt más személyeknél „fekteti be” magas haszon reményében. Így az alperes fellebbezése tévesen hivatkozott a büntető ítélet ezzel kapcsolatos utalására.

A felperes részéről a pénz átadására teljesen más célból rendszeresített, az internetről korlátlanul letölthető, sorszám nélküli blanketta kitöltése mellett került sor, mely blankettákat részben **személy 1**, részben a felperes maga töltött ki. A nyomtatványok megszövegezése nem **személy 1** részére

történő eseti díj átadását igazolják, hanem az alperesi jogelőd értesítését az eseti díj megfizetéséről. **személy 1** 2007. január 29. napján **közjegyző helyettes** mint **közjegyző** budapesti közjegyző mellett működő közjegyző helyettes előtt nyilatkozatot tett, miszerint az ott feltüntetett időpontokban az ott megjelölt összegeket vette át a **cég 1.** képviselőjében. Egyúttal kijelentette, hogy ezen összegeket az alapkezelő számlájára az átvétel napján maradéktalanul befizette (mindösszesen: 86.400.000 forintot). Nyilatkozata nem felel meg a valóságnak, ugyanis az átvett pénzüsszeget az alperesi jogelőd számlájára nem fizette be és összecszerűség vonatkozásában sem egyezik meg az általa és a felperes által is aláírt eseti értesítőkben, valamint vallomásában megjelölt összeggel. **személy 1** büntetőeljárásban csatolt jegyzeti szerint a felperes **személy 3** el közösen fektetett be összesen 65.000.000 forintot, melyről minden esetben nyilatkozat eseti díjbefizetésére elnevezésű nyomtatvány került kitöltésre. A felperes részére 45.000.000 forint került visszafizetésre, melyből 15.000.000 forint hozam, 30.000.000 forint tőketartozás. **személy 1** a büntetőeljárásban személyes meghallgatása során azt adta elő, hogy a közjegyzői okiratban a 65.000.000 forint összegnél azért tett nagyobb összegre nyilatkozatot, mivel felmerült, hogy az ügyfelek is elismerik, hogy tőle milyen összeget vettek át, azonban ez nem történt meg. **személy 1** a Győri Ítéltábla B.284/2008/87. számú jegyzőkönyvében (122. oldal) a felperessel történt korábbi szembesítése során mondottakat nem tartotta fenn, előadta, hogy 2005-ben 30.000.000 forintot, 2006-ban 15.000.000 forintot fizetett vissza a felperesnek, melyet a felperes nem sérelmezett és nem is követelt. A büntetőeljárás során **személy 1** től nem volt elvárható valós nyilatkozat megtétele tekintettel arra, hogy gyanúsítottként, illetve vádlottként tett vallomása terhére felhasználható volt. Mindezekre figyelemmel helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor **személy 1** ellentétes tartalmú vallomásait a bizonyítékok köréből kirekesztette, és a felperes által átadott összeg mértékét a felperes és **személy 1** által is aláírt értesítőkön szereplő összegek figyelembe vételével - azok megszövegezése ellenére - 108.400.000 forintban állapította meg. Sem a jelen eljárás, sem a büntetőeljárás alapján nem vonható kétségbe a felperes részéről jelentős összegű pénz átadásának ténye, továbbá a polgári bíróság a Pp. 4. § (2) bekezdésére tekintettel sem állapíthatta meg, hogy **személy 1** a felperestől pénzt nem vett át és a terhére megállapított bűncselekményt nem követte el. A jogerős büntető ítélet szerint az alperes jogellenes cselekményével követte el a különösen nagy kárt okozó a csalás büntettét. A jogerős ítélettel megállapított vagyon elleni bűncselekmény tényállási elemei döntően megegyeztek a polgárjogi felelősség alapjául szolgáló tényállás elemeivel a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján. Erre is tekintettel nem volt akadálya annak, hogy az eljáró bíróságok felhasználják a büntető eljárás iratait. (Kúria Pfv.III.21.953/2012/5.)

Helyesen utalt fellebbezésében az alperes arra, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyező mércével kell mérni, ugyanis az elsőfokú bíróság a visszafizetésre vonatkozó bizonyítékokat nem vette figyelembe tekintettel arra, hogy a büntetőeljárásban elfogadott visszafizetések a jelen ügyben nem bizonyítottak. E körben rendelkezésre állt **személy 1** korábbi feljegyzése 8.200.000 forint, illetve az orvos foglalkozású felperes fejlécével ellátott recepten a kifizetésre vonatkozó feljegyzései 2.400.000 forint + hozam, 2.000.000 forint, valamint 2.300.000 forint erejéig. A felperes aláírásával 2006. december 13-ai keltezéssel kitöltésre került „nyilatkozat befektetéshez kötött életbiztosítás visszavásárlására” elnevezésű nyomtatvány is, mely szerint 25.000.000 forintot kíván a biztosítási szerződésből részleges visszavásárlás esetén kivonni és az összeget készpénzben a győri fiókban átvenni. Megállapítható, hogy a visszafizetésről általában - az ügyfelek kérésének megfelelően - okirat nem készült, amennyiben igen, **személy 1** előadása szerint ilyen formanyomtatvány került kitöltésre. Ezen irat tartalma ugyanúgy mint a felperes által csatolt eseti értesítők tartalma sem felelt meg a valóságnak, azonban ezen iratok a pénzmozgást és annak összegét bizonyítják. Az elsőfokú bíróság a visszafizetés összegének megállapításánál figyelmen kívül hagyta ezt a nyilatkozatot ugyanúgy mint a korabeli feljegyzéseket.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperest ténylegesen 68.500.000 forint kár érte (108.400.000 forint-8.200.000 forint-2.400.000 forint-2.000.000 forint-2.300.000 forint-25.000.000 forint=68.500.000 forint). Ezen összeg vonatkozásában helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a Ptk. 350. § (2) bekezdése és a 348. § (1) bekezdése alapján az alperest helytállási kötelezettség terheli az alperesi jogelőd ügynöke tevékenységért.

A Ptk. 340. § (1) bekezdése értelmében a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

A felperes az eseti díjak megfizetésének idején egy egészségpénztár igazgató tanácsának a tagja volt, magánorvosi rendelőt üzemeltetett, felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezett. Igazgató tanácsi tisztségénél fogva is jártasnak kellett lennie a pénzügyek, befektetések világában, tudomással kellett bírnia arról, hogy az alperesi jogelődnél mint nemzetközi hírű gazdálkodó szervezetnél befizetett igen jelentős mértékű összegről valós tartalmú okiratot, elismervényt kellett volna kapnia. A felperes előadta, hogy **személy 1** részére 2005. évben 30.000.000 forintot adott át és ugyanilyen összeget kapott vissza, állította, hogy a visszafizetésről igazolást nem kapott. Nem vonta kétségbe azt sem, hogy 2005. évről az eseti díjak teljesítéséről elszámolást, számlakivonatot nem kapott, azt az alperesi jogelőd éves kimutatása nem tartalmazta. Ilyen előzmények után a felperes 2006 évben több mint 100.000.000 forintot adott át **személy 1** részére szintén elismervény, illetve valós tartalmú okirat nélkül. A felperesnek lehetősége lett volna az alperesi jogelőd fiókjában befektetéséről érdeklődni, azt ellenőrizni, különös tekintettel arra, hogy nem csupán saját, hanem üzlettársa, **személy 3** pénzét is átadta **személy 1** részére. Mindebből következik, hogy a felperes kárát elsősorban nem az alperes, hanem a felperesnek a saját pénzügyei iránti felelőtlen, hanyag, az összeg nagyságára is figyelemmel kirívóan gondatlan magatartása okozta, aminek következményeit nem háríthatja át az alperesre. Nem volt jelentősége annak, hogy az üzletszabályzat nem tiltotta az eseti díjak készpénzben történő megfizetését az ügynök kezeihez.

A Kúria több határozatában (Pfv.VIII.20.888/2011/11., Pfv.III.21.143/2013/6.) is arra a következtetésre jutott, hogy **személy 1** a biztosító függő ügynöke által okozott kár megtérítése iránti perben a szándékos megtévesztő magatartást tanúsító károkozó magatartása és a károsult gondatlan közrehatása értékelésére alkalmazott kármegosztás nem eredményheti a károkozásért felelős alperes mentesülését. A Kúria a Pfv.20.641/2014/8. számú határozatában azonban arra is rámutatott: az adatbázisból elérhető határozatok alapján nem mondható ki, hogy adott tartalmú döntés minden kártérítési igénytel szemben fellépő személy esetére alkalmazható, ugyanis a tényállások azonossága nem állapítható meg. Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletét részben megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

A másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes első és másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére. Az alperes jogi képviselője munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja alapján és (5) bekezdése alapján állapította meg, melyet a (6) bekezdés szerint az általa kifejtett tényleges tevékenység mérlegelésével mérsékelte.

A felperes illetékfeljegyzési jogban részesült, ezért a le nem rótt kereseti és fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az állam javára külön felhívásra megfizetni.

, 2016. május 5.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

. Molnár Ágnes s.k.. Merőtey Anikó s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: